

Mesto Svidník, Mestský úrad vo Svidníku
odbor výstavby, dopravy, životného prostredia a regionálneho rozvoja
Regionálny úrad verejného zdravotníctva Svidník

Materiál na 29. zasadnutie Mestského zastupiteľstva vo Svidníku

Informatívna správa o hygienicko – epidemiologickej situácii
v meste Svidník za rok 2016.

Predkladá:

Mgr. Helena Hrebeňaková, MPH, MHA
regionálny hygienik TÚVZ vo Svidníku

Návrh na uznesenie:

vo vnútri materiálu

Spracovala:

Mgr. Helena Hrebeňaková, MPH, MHA
regionálny hygienik TÚVZ vo Svidníku

Stanovisko MsR zo dňa :

Stanovisko Komisie pre VÚRDaŽP zo dňa

Svidník, 16. jún 2017

Návrh na uznesenie

Mestské zastupiteľstvo vo Svidníku v zmysle § 11 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

berie na vedomie

Informatívnu správu o hygienicko – epidemiologickej situácii v meste Svidník za rok 2016.

Informatívna správa o hygienickej a epidemiologickej situácií v meste Svidník za rok 2016.

1. Zhodnotenie doterajšieho stavu.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva ako orgán verejného zdravotníctva pri svojej činnosti postupuje v zmysle ustanovení zákona NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na jeho vykonanie a iných všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich ochranu verejného zdravia.

- a) Výkon ŠZD v rozsahu pôsobnosti vymedzenej zákonom č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v znení neskorších predpisov a úradnej kontroly v zmysle platnej legislatívy v oblasti ochrany verejného zdravia

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru /ŠZD/ bolo vykonaných 1877 kontrol, z toho v meste Svidník 646. V rámci úradnej kontroly potravín bolo vykonaných 506 kontrol, z toho v meste Svidník 230 kontrol.

Najviac nedostatkov bolo zistených v zariadeniach spoločného stravovania, kde sa vykonával ŠZD a úradná kontrola. Výkon štátneho zdravotného dozoru bol zameraný na kontrolu vypracovania a dodržiavania prevádzkových poriadkov, zásad správnej výrobnéj praxe, vrátane sanitácie a ich verifikáciu v praxi s následnou evidenciou /kvalitatívne preberanie potravín, skladovanie potravín, tepelná úprava a spracovanie potravín a pod./, na dodržiavanie osobnej a prevádzkovej hygieny, na označovanie alergénov v jedálnych lístkoch. Úradná kontrola bola zameraná na kontrolu dodržiavania hygienických požiadaviek pri výrobe potravín, manipulácii s nimi, nad skladovaním, nad označovaním potravín, nad dodržiavaním podmienok zdravotnej a odbornej spôsobilosti zamestnancov potravinárskych prevádzok. Pozornosť bola sústredená na: kontrolu dodržiavania epidemiologicke rizikových činností, preverenie všetkých systémov kontroly, ktoré sú spracované prevádzkovateľmi, výkon samotnej inšpekcie zameranej na pracovné prostredie, strojno-technologické vybavenie, skladovanie, expedíciu, dopravu, manipuláciu s polotovarmi a hotovými výrobkami, vyhodnotenie postupov SVP, analýzu rizík a kritických kontrolných bodov v súlade s legislatívou, preverenie písomných materiálov a ostatnej evidencie, samotný výkon kontrol vlastnými prístrojmi, porovnanie meraní uskutočnených prístrojmi, ktoré používajú prevádzkovatelia. Nedostatky boli zistené v prevádzkovej a osobnej hygiene, zamestnancom chýbala odborná spôsobilosť príp. zdravotná spôsobilosť, nedostatky boli aj v skladovaní potravín, manipulácii s potravinami, dodržiavanie zásad SVP a HACCP /(hazard analysis and critical control points, čo v preklade znamená analýza nebezpečenstva a kritických kontrolných bodov/. Vzhľadom na zistené porušenia boli v zariadeniach spoločného stravovania vyvozené sankčné postihy či už v blokovom resp. v správnom konaní, náhrady nákladov a pod.

Na základe nariadenia ÚVZ SR boli vykonané mimoriadne ciele kontroly. V roku 2016 sa vykonalo 5 mimoriadnych ciele kontroly v zariadeniach školského stravovania, 3 mimoriadne kontroly v zariadeniach spoločného stravovania. Kontroly boli zamerané na kontrolu hygieny označovania a vysledovateľnosti mäsa používaného na prípravu hotových pokrmov, na kontrolu nebalenej zmrzliny počas letnej sezóny 2016 a na kontrolu stánkového a ambulatného predaja potravín počas konania sa hromadných podujatí – vianočných (Mikulášskych) trhov v SR, na monitoring prítomnosti marketingu a reklamy v zariadeniach

adresovaných deťom a mládeži, dodržiavanie hygienických požiadaviek počas konania letných zotavovacích podujatí pre deti a mládež.

V zariadeniach spoločného stravovania pre deti a mládež boli odobrané stery z pracovného prostredia, zariadenia a náradia, vzorky hotových pokrmov zo školských stravovacích zariadení, vzorky bazénových vôd z bazéna pri ZŠ 8. mája Svidník, vzoriek piesku z pieskovísk pri MŠ a pieskovísk v obytnej zóne.

Kontroly sa vykonávali aj nad materiálmi a predmetmi prichádzajúcimi do styku s potravinami a v rekreačných zariadeniach počas letnej turistickej sezóny poskytujúcich stravovacie a ubytovacie služby, kontroly v nadväznosti na hlásenie Rýchleho výstražného systému pre potraviny a krmivá podľa hlásenia ÚVZ SR.

Hygienická situácia na úseku predškolských a školských zariadení sa zlepšuje. Vykonávala sa výmena, resp. oprava podlahových krytín, opotrebovaného nábytku, zariadení pre osobnú hygienu, zatekajúcich striech, vybavenie tried základných a stredných škôl novými počítačmi, interaktívnymi tabuľami a pod. Pretrvávajú však nedostatky v zariadeniach školského stravovania, čo je zo strany prevádzkovateľov zdôvodňované nedostatkom finančných prostriedkov. V niektorých školských stravovacích zariadeniach došlo k zlepšeniu úrovne vybavenia školských kuchýň novými technologickými zariadeniami, resp. rekonštrukciou vnútorných priestorov. Pri našich kontrolách neboli zistené nedostatky, ktoré by ohrozovali zdravie detí - stravníkov. Ak sa zistia nedostatky technického charakteru, RÚVZ vydá pokyn na ich odstránenie /napr. v roku 2016 pre ZŠ a školskú jedáleň na ul. 8. mája – poškodené pracovné stoly, poškodená stena na výdaj obedov, poškodená podlaha a pod./. Postupnou rekonštrukciou a obnovou technologických zariadení však dochádza k zvyšovaniu úrovne školských jedální.

b) Posudková činnosť

V rámci posudkovej činnosti bolo vydaných 290 rozhodnutí a 101 záväzných stanovísk. V rámci posudkovej činnosti boli vydávané rozhodnutia na uvedenie priestorov do prevádzky, na schválenie prevádzkových poriadkov resp. ich zmeny, na zotavovacie podujatie, na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb, na zaradenie pracovných činností do kategórie rizikových prác, na nakladanie s nebezpečnými odpadmi a pod. Záväzné stanoviska boli vydávané na územné konanie stavieb, na zmenu v užívaní stavieb, ku kolaudácií stavieb na určenie osobitného režimu území.

c) Výkon práce v ohniskách nákaz

V priebehu roka 2016 bolo hlásených do systému EPIS – 344 ochorení u obyvateľov mesta Svidník, z toho bolo spracovaných 129 ohnísk a nariadených 132 opatrení - dezinfekcia domácností, prevádzok, vyhládanie podozrivých z nákazy, vyhládanie podozrivých z ochorenia, sprísnenie hygienicko-epidemiologického režimu,

V roku 2016 v mesiaci október bol zaznamenaný epidemický výskyt akútnych gastroenteritíd na Základnej škole vo Svidníku, kde ochorelo 133 detí (127 detí z okresu Svidník a 6 detí z okresu Stropkov) z celkového počtu 482 exponovaných osôb (426 detí a 56 zamestnancov). Vzhľadom na klinický priebeh ochorenia a inkubačný čas prípadov išlo pravdepodobne o nešpecifikovanú vírusovú črevnú infekciu.

V priebehu roku 2016 sme zaznamenali ešte v meste Svidník 5 rodinných výskytov, v 3 prípadoch sa jednalo o salmonelózu, 2 x rotavírusovú enteritídu. Spolu ochorelo 12 osôb. V skupine vírusových hepatítid nebolo hlásené ani jedno ochorenie. U ochorení preventabilných očkovaním sme zaznamenali 1 ochorenie na mums vo vekovej skupine 25-29 rokov, ktoré bolo potvrdené klinicky a serologicky. Povinné očkovanie u preventabilných ochorení sa pohybovalo v rozmedzí 97 – 100 %.

Epidémia akútnych respiračných ochorení a chrípke podobných ochorení v roku 2016 prebiehala v okrese Svidník v 5.-8. kalendárnom týždni.

d) Monitoring kvality pitnej vody

Monitoring pitnej vody bol vykonávaný podľa predloženého návrhu na monitorovanie kvality pitnej vody dodávanej spotrebiteľom z verejných vodovodov. Priamo z vodných zdrojov vzorky vôd neboli odoberané. Frekvencia odberov a početnosť kontroly ukazovateľov kvality pitnej vody boli stanovené aj na základe miestnej situácie. Z vodovodu v meste Svidník bolo odobratých 17 vzoriek, z toho 1 vzorka nevyhovela požiadavkám na kvalitu pitnej vody v ukazovateli kultivovateľné mikroorganizmy.

e) kúpaliská s celoročnou prevádzkou

V meste Svidník sa nachádzajú 2 kúpaliská s celoročnou prevádzkou. Kúpalisko Aquaruthenia má 2 bazény. Z 22 odobratých vzoriek vôd z bazénov v Aquaruthenii bolo 18 nevyhovujúcich /81,81 %/ t.j. z 308 vyšetovaných ukazovateľov bolo prekročených 25. Prekročené boli zdravotne nevýznamné fyzikálne – chemické ukazovatele $CHSK_{Mn}$, voľný a viazaný chlór.

Chemická spotreba kyslíka manganistanom ($CHSK_{Mn}$) slúži pre odhad organického znečistenia. Aj keď $CHSK_{Mn}$ sa považovala ako vhodný ukazovateľ recirkulácie vody, v súčasnosti sa o tom vedú rôzne polemiky. Za vhodnejší je pre mnohých považovaný celkový organický uhlík TOC /na Slovensku je to odporúčaný ukazovateľ/, pri ktorom sa porovnáva napúšťacia voda a bazénová voda. Tento ukazovateľ bol na kúpalisku v norme, Voda s obsahom iba voľného chlóru nezapácha ani nie je dráždivá. Avšak reakciou voľného chlóru s organickými nečistotami (hlavne takými, ktoré v sebe obsahujú dusík – t.j. pot a moč), vzniká ďalšia forma chlóru – chlór viazaný. Vyššia koncentrácia viazaného chlóru môže spôsobovať dráždivosť vody a nepríjemný zápach po chlóre.

Prevádzkovateľ bol upozornený na vykonanie opatrení a zabezpečenie dôkladnej úpravy a riedenie bazénovej vody.

Kúpalisko na ZŠ na ul. 8. mája vo Svidníku pozostáva z jedného plaveckého bazéna s recirkuláciou vody. Prevádzkovateľom je základná škola. V roku 2016 bolo kúpalisko v prevádzke 5 mesiacov. RÚVZ so sídlom vo Svidníku odobral 5 vzoriek. 1 vzorka bola nevyhovujúca /20 %/ pre prekročenie kultivovateľných mikroorganizmov. Ako zdroj vody je využívaný verejný vodovod mesta Svidník. Uvedený bazén v dopoludňajších hodinách sa využíva pre plavecké výcviky žiakov okresu Svidník a v popoludňajších hodinách je možnosť plávania pre verejnosť.

f) kúpaliská so sezónnou prevádzkou

Na LK vo Svidníku v roku 2016 bolo v prevádzke bolo 7 bazénov - plavecký bazén, detský bazén, dojazdový bazén pre tobogan, umelé vlny–oddychový bazén, relaxačný masážny krytý bazén, športový bazén, oddychový Na LK vo Svidníku bolo odobratých počas letnej sezóny 23 vzoriek, z toho 7 vzoriek /30,43%/ bolo nevyhovujúcich. Z 324 vyšetrených ukazovateľov bola prekročená medzná hodnota v 9 prípadoch Z prekročených ukazovateľov to boli kultivovateľné mikroorganizmy, viazaný chlór a CHSK_{Mn}.

2. Rozbor príčin nedostatkov.

g) podnety

Na RÚVZ so sídlom vo Svidníku boli doručené 2 podnety týkajúce sa hluku v meste Svidník:

- jeden podnet bol na RÚVZ doručený z Mesta Svidník spolu so žiadosťou o vykonanie merania hluku šíriaceho sa z prevádzky baru a herne do vonkajšieho priestoru,
- ďalší podnet sa týka hluku z kotolne. Jedná sa o opakovaný podnet, ktorý prešetrujeme od roku 2015. Keďže tento podnet bol opakovane doručený aj hlavnému hygienikovi rieši ho aj ÚVZ SR Bratislava,
- jeden telefonický podnet týkajúci sa odstraňovania azbestu firmou, ktorá nemá oprávnenie na vykonávanie takejto činnosti,
- 2 podnety na nízke teploty v škole,
- podnet na nevyhovujúci stav podlahy, ktorá nespĺňa zákonné podmienky ustanovené Vyhláškou MZ SR č. 308/2012 Z.z.,
- podnet na hostinec, kde sa vykonávali rekonštrukčné práce a súčasne sa pripravovala strava,
- podnet na porušovanie zákona o ochrane nefajčiarov.

3. Odôvodnenie navrhovaných opatrení.

h) zdravotno-výchovné aktivity

Oddelenie výchovy k zdraviu v roku 2016 realizovalo zdravotno-výchovné aktivity zamerané na zvyšovanie zdravotného uvedomenia obyvateľov mesta v oblasti zdravého životného štýlu a prevencie civilizačných ochorení formou odborného poradenstva a prednášok. Aktivity boli zamerané pre deti MŠ, ZŠ, stredoškolákov a seniorov.

V rámci poradne zdravia sme obyvateľom mesta poskytli vyšetrenia RF SCCH, a to celkového cholesterolu., glukózy, triglyceridov, HDL cholesterolu, meranie krvného tlaku, % podkožného tuku prístrojom Omron, telesnú skladbu prístrojom Bodystat a množstvo CO v pľúcach fajčiara pomocou prístroja Smokerlyzer. Vyšetřili sme 311 obyvateľov mesta.

Informovanie obyvateľstva o zdravotno-výchovných aktivitách a medializácia aktuálnych tém v oblasti ochrany a podpory zdravia bola realizovaná v regionálnych novinách Dukla, Podduklianske novinky, na infokanále mesta Svidník a na internetovej stránke Regionálneho úradu verejného zdravotníctva vo Svidníku.

Spracovala: Mgr. Helena Hrebeňaková, MPH, MHA